

ด่วนที่สุด

ที่ กษ 0204/ ๖594

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพฯ 10200

สำนักเลขาธิการรัฐมนตรี
รับ ๑๖๘
รับ 31.01.2552 11.10

วอ. 1/419
นส. 31.01.52
เจด. 11.50

28 สิงหาคม พ.ศ. 2552

เรื่อง รายงานผลการเดินทางไปราชการต่างประเทศของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

จัดเข้าวาระ.....
- 8 ก.ย. 2552

สิ่งที่ส่งมาด้วย คำแปลปาฐกถาพิเศษ ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ตามที่นายกรัฐมนตรีได้อนุมัติให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เดินทางไปราชการ ณ สาธารณรัฐอินโดนีเซีย ตามคำเชิญของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรอินโดนีเซีย เพื่อกล่าวปาฐกถาพิเศษในพิธีเปิด Indonesia – Thailand Expert Group Meeting on Sustainable Agriculture and Food Security ระหว่างวันที่ 5-7 สิงหาคม 2552 นั้น กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ขอรายงานผลการเดินทางดังกล่าว ดังนี้

1 การประชุม Indonesia – Thailand Expert Group Meeting on Sustainable Agriculture and Food Security

1.1 กระทรวงเกษตรอินโดนีเซียได้จัดการประชุม Indonesia – Thailand Expert Group Meeting on Sustainable Agriculture and Food Security ขึ้นระหว่างวันที่ 5-6 สิงหาคม 2552 ที่โรงแรม Novotel Bogor โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ด้านการเกษตร โดยเฉพาะความยั่งยืนด้านการเกษตรและความมั่นคงด้านอาหาร ระหว่างไทยกับอินโดนีเซีย ซึ่งในพิธีเปิดการประชุม มีผู้แทนฝ่ายอินโดนีเซียที่สำคัญ อาทิ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตร ผู้แทนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ เอกอัครราชทูตอินโดนีเซียประจำประเทศไทย นอกจากนี้ ยังมีผู้แทนจาก UNESCAP และเอกอัครราชทูตไทยประจำอินโดนีเซีย เข้าร่วมในพิธีเปิดดังกล่าว

1.2 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ปาฐกถาพิเศษโดยเน้นย้ำถึงความสัมพันธ์ระหว่างอินโดนีเซียและประเทศไทยที่มีมาช้านานโดยเฉพาะในด้านการเกษตรนั้น ทั้งสองประเทศได้ร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดในการดำเนินโครงการต่าง ๆ หลายโครงการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งโครงการที่เกี่ยวกับความมั่นคงด้านอาหาร เช่น แผนนโยบายบูรณาการความมั่นคงด้านอาหารของอาเซียน (ASEAN Integrated Food Security (AIFS) Framework) โครงการระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อความมั่นคงทางด้านอาหารแห่งภาคพื้นอาเซียน (ASEAN Food Security Information System (AFSIS))

2/ และโครงการ...

และโครงการระบบสำรองข้าวฉุกเฉินอาเซียน+3 (ASEAN Plus Three Emergency Rice Reserve (APTERR)) โดยได้ขอบคุณประเทศอินโดนีเซียในการสนับสนุนโครงการดังกล่าวที่ริเริ่มโดยประเทศไทย นอกจากนี้ ไทยและอินโดนีเซียได้เผชิญปัญหาและความท้าทายต่าง ๆ เหมือนกัน ทั้งด้านความมั่นคงทางอาหาร ซึ่งรวมถึงประเด็นด้านการเข้าถึงอาหารและเสถียรภาพของราคาอาหาร ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม และความพยายามในการพัฒนาการเกษตรแบบยั่งยืน ซึ่งประเด็นต่าง ๆ ได้ส่งผลกระทบต่อประชาชนในภาคการเกษตรโดยตรง สำหรับประเทศไทย โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ เป็นแนวทางสำคัญในการดำเนินงาน ตลอดจนเน้นความสมดุลระหว่างความมั่นคงทางอาหารและความมั่นคงทางพลังงาน อย่างไรก็ตาม ความร่วมมือกันอย่างจริงจังในการแก้ไขปัญหาที่ทุกประเทศกำลังเผชิญเป็นสิ่งสำคัญ การประชุมครั้งนี้ นับเป็นวิถีทางที่ดีที่สะท้อนถึงความร่วมมือระหว่างไทยและอินโดนีเซียในการแก้ไขปัญหาและความท้าทายต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ของประชากรของทั้งสองประเทศ

1.3 ในการประชุม ได้มีการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ระหว่างผู้เชี่ยวชาญทั้งจากภาครัฐ สถาบันการศึกษา และผู้เกี่ยวข้องจากทั้งสองประเทศ โดนเฉพาะในประเด็นด้านสภาพแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่มีผลต่อความยั่งยืนทางการเกษตร การพัฒนาภาคการเกษตรในด้านคุณภาพและความปลอดภัยทางอาหาร เกษตรอินทรีย์ การพัฒนาการเกษตรอย่างยั่งยืน ตลอดจนนโยบายและแนวทางปฏิบัติด้านความมั่นคงทางอาหารของทั้งสองประเทศ

สำหรับอินโดนีเซีย ผลผลิตทางการเกษตรที่สำคัญ ได้แก่ ข้าว ข้าวโพด มันสำปะหลัง ถั่วเขียว และน้ำตาล มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ในปี 2551 อินโดนีเซียสามารถผลิตข้าวได้สูงกว่าความต้องการบริโภคในประเทศและไม่ต้องนำเข้าข้าว อย่างไรก็ตาม อินโดนีเซียยังให้ความสำคัญในด้านความมั่นคงทางอาหารและการขจัดความยากจน นโยบายสำคัญ ได้แก่ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน โดยเฉพาะการจัดการน้ำ การพัฒนากลุ่ม/สถาบันเกษตรกร การเพิ่มศักยภาพการส่งเสริมการเกษตร และศักยภาพของเกษตรกรในการเข้าถึงตลาด นอกจากนี้ อินโดนีเซียมีแนวคิดว่าความร่วมมือระหว่างประเทศเป็นแนวทางสำคัญในการเพิ่มศักยภาพการแก้ไขวิกฤตต่างๆ ที่เผชิญอยู่ รวมทั้งวิกฤตที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต

การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศยังส่งผลกระทบต่อภาคการเกษตรอินโดนีเซียไม่มากนัก แต่นับเป็นประเด็นสำคัญที่ต้องติดตามอย่างใกล้ชิด โดยเฉพาะการเพิ่มขึ้นของระดับน้ำทะเล ที่จะส่งผลกระทบต่อประชากรที่อาศัยตามเกาะต่าง ๆ สำหรับความมั่นคงทางพลังงาน อินโดนีเซียกำลังดำเนินโครงการพัฒนาพลังงานทดแทน ที่เรียกว่า Special Biofuel Zone โดยใช้วัตถุดิบจากปาล์มน้ำมันและสบู่ดำ

อินโดนีเซียแสดงความชื่นชมในความก้าวหน้าด้านการควบคุมคุณภาพและมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารของไทย และประสงค์จะเรียนรู้และร่วมมือกับไทยในการพัฒนาความปลอดภัยอาหารอย่างใกล้ชิด

2. การหารือด้านความร่วมมือกับองค์กรด้านการเกษตร

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้เดินทางไปหารือที่ Bogor Agricultural Institute (BAI) ซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงด้านการเกษตรของเมืองโบกอร์ มีคณะที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรรวม 9 คณะ และมีศูนย์วิจัยด้านการเกษตร 17 ศูนย์ เช่น ศูนย์วิจัยเพื่อการรวบรวมและผลิตเมล็ดพันธุ์พืช (Seed Research Collection and Production) โดยเฉพาะการวิจัยพืชสมุนไพรที่นำไปทำยา (Herbal Medicine) ซึ่งเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของอินโดนีเซีย ซึ่งในปี 2551 พืชสมุนไพรสามารถทำรายได้เข้าประเทศประมาณ 60 ล้านเหรียญสหรัฐฯ และในปี 2544 ทาง BAI ได้ค้นพบพันธุ์พืชสมุนไพรชนิดใหม่จำนวน 1,845 สายพันธุ์ในอินโดนีเซีย และมีการวิจัยการผลิตพลังงานชีวภาพจากสับดำ แต่ยังคงมีปัญหาเรื่องสายพันธุ์ เนื่องจากอินโดนีเซียมีสายพันธุ์สับดำที่หลากหลาย ซึ่งบางครั้งเกษตรกรไม่สามารถเลือกสายพันธุ์ที่ให้ผลผลิตสูงได้ ทำให้การวิจัยในเรื่องดังกล่าวยังมีความจำเป็น

ในการหารือกับผู้บริหารของ BAI รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ให้ความเห็นว่าทุกประเทศให้ความสำคัญด้านความมั่นคงของอาหาร ซึ่งข้อมูลจากองค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO) แสดงให้เห็นว่ายังมีประชากรโลกอีกหลายล้านคนที่อดอยาก ดังนั้น ภาคเกษตรจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในเรื่องความมั่นคงของอาหาร และเสนอให้มีความร่วมมือระหว่างข้าราชการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์กับ BAI ในด้านการวิจัยและฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ ผู้บริหารฝ่าย BAI เห็นด้วยกับข้อเสนอดังกล่าวและยินดีต้อนรับข้าราชการจากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เพื่อการทำวิจัยร่วมและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ โดยสาขาที่ BAI มีศักยภาพในการทำวิจัยร่วมได้แก่ พลังงานทดแทน (Renewable Energy ทั้ง biodiesel และ ethanol) ความมั่นคงด้านอาหาร (Food Security) สุขภาพ (Health) และการจัดการน้ำอย่างยั่งยืน (Sustainable Water Management)

3. ข้อคิดเห็น

3.1 การแก้ไขปัญหาและพัฒนาการเกษตรในปัจจุบัน เป็นเรื่องที่ต้องดำเนินการทั้งในระดับประเทศ และระหว่างประเทศ โดยความร่วมมือระหว่างไทยและอินโดนีเซียซึ่งเป็นประเทศผู้นำด้านการผลิตทางการเกษตรในอาเซียนจะเป็นแนวทางที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาการเกษตรในอาเซียน โดยหากไทยและอินโดนีเซียสามารถร่วมมือกันได้อย่างเป็นรูปธรรมในการพัฒนาการเกษตรอย่างยั่งยืนน่าจะสามารถผลักดันการดำเนินงานต่าง ๆ ในกรอบอาเซียนได้ดียิ่งขึ้น

3.2 ประเด็นความมั่นคงทางอาหารและผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่ส่งผลกระทบต่อภาคการเกษตรไม่ใช่เป็นเพียงวาระในระดับชาติ แต่จะเป็นวาระทั้งในระดับภูมิภาคและระดับโลก (Regional and Global Agenda) และมีความเกี่ยวข้องกับหลากหลายสาขา ไม่ใช่เฉพาะ

สาขาเกษตรเท่านั้น ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศได้ส่งผลต่อการผลิตทางการเกษตร การค้าสินค้าเกษตร ตลอดจนการดำรงชีวิตของประชาชนในอนาคต จึงต้องมีการบูรณาการอย่างใกล้ชิดระหว่างทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง สำหรับประเทศไทย ส่วนราชการที่มีส่วนเกี่ยวข้องนอกจากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์แล้ว ยังมีกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงพลังงาน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงอุตสาหกรรม และกระทรวงพาณิชย์ เป็นต้น วาระแห่งชาติในเรื่องดังกล่าวจึงควรมีการหารือและจัดทำนโยบายในการดำเนินการอย่างบูรณาการกันอย่างใกล้ชิด เพื่อกำหนดหน้าที่ของประเทศในแต่ละสาขาให้สอดคล้องและเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น

3.3 อินโดนีเซียเป็นประเทศหนึ่งที่มีศักยภาพในการนำเข้าสินค้าเกษตรจากประเทศไทย สินค้าเกษตรจากประเทศไทยได้รับการยอมรับอย่างสูงในตลาดอินโดนีเซีย สามารถจำหน่ายได้แม้ในราคาที่สูงกว่าสินค้าจากประเทศอื่น ในขณะที่มีคนอินโดนีเซียจำนวนมากที่มีฐานะดี มีขีดความสามารถและประสงค์จะบริโภคสินค้าเกษตรจากประเทศไทย จึงนับเป็นประเทศเป้าหมายในการขยายตลาดสินค้าเกษตรไทยได้ ซึ่งรวมถึงสินค้าที่ได้มาตรฐานฮาลาล

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี
 อนุทินในหน้าเรื่อง
 กรม. กรม.
 พลตรี

(สนั่น ขจรประศาสน์)

รองนายกรัฐมนตรี
 ๒ ก.ย. ๕๒

1/รับทราบ

1/เพื่อโปรดปราน
 อนุมัติใน 1/รับทราบ. 1/รับทราบ

1/รับทราบ

(นายอรรถพล สรสุชาติ)

รองเลขาธิการนายกรัฐมนตรีฝ่ายการเมือง
 1 ก.ย. ๕๒

สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

สำนักงานการเกษตรต่างประเทศ

โทร. 0 2281 1109

โทรสาร 0 2281 6996

ขอแสดงความนับถือ

1/รับทราบ

(นายธีระ วงศ์สมุทร)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ที่ ชม ๐๕๐๒/๒๓๕๐/ก.

เรียน รอง นรม. (พลตรี สนั่น ขจรประศาสน์)

กษ. ขอให้รายงานผลการเดินทางไปราชการต่างประเทศ
 ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เสนอ กรม. ทราบ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุมัติให้นำเรื่องนี้
 เสนอ กรม. ทราบตามที่ กษ. เสนอ

1/รับทราบ

(นายสุชัย ภูประเสริฐ)

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

๒ 18

โปรด ได้นำเสนอคณะรัฐมนตรี

เมื่อวันที่ - 8 ก.ย. 2552 ลงมติว่า

ทราบ 1/รับทราบ

รอง นรม. (ลร. 3).....

วันที่ 1 ก.ย. 52 10.00 น.